

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 470 din 20.07.2022

Dosar nr.: 193/2022

Petiția nr.: 1976/16.03.2022

Petent:

Reclamați: Ministerul Educației, Universitatea Babeș – Bolyai, Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior

Obiect: neechivalarea studiilor superioare de scurtă durată absolvite anterior introducerii sistemului Bologna

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

1. **Numele, domiciliul, reședința sau sediul petent:**

2. **Numele, domiciliul, reședința sau sediul părții reclamate**

Ministerul Educației

Universitatea Babeș – Bolyai – Strada Mihail Kogălniceanu 1, Cluj – Napoca, județ Cluj
Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior – Bd. Mărăști nr. 59, sector 1, București

II. Procedura de citare

3. În temeiul art. 20, alin.4, din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, prin intermediul adreselor nr. 1976/26.03.2022 și 2251/26.03.2022 a citat părțile pentru 26.04.2022.

4. Procedura legal îndeplinită.

III. Susținerile părților

Susținerile petentului

5. Petentul, absolvent în anul 2003 al studiilor superioare de scurtă durată (3 ani), din cadrul Facultății de Psihologie și Științe ale Educației, Colegiul Institutul Limba Engleză, în cadrul Universității Babeș – Bolyai, reclamă săvârșirea unei fapte de discriminare, din cauza neechivalării diplomei obținute, în urma introducerii sistemului Bologna.

6. Astfel, acesta precizează că, încercând să-și schimbe locul de muncă, a constatat că studiile superioare absolvite de acesta nu mai sunt recunoscute, în lipsa deținerii unei diplome de licență. Acesta deține o diplomă de absolvire, nu de licență. În aceste condiții, petentului, deși a absolvit studii superioare de scurtă durată, îi sunt recunoscute doar studiile medii.

7. Petentul susține că se află în ipostaza în care, pentru studiile absolvite, nu există un

corespondent. Din aceste considerente, petentul precizează că în jurisprudența Curții Europene de Drepturi Omului acest fapt reprezintă o încălcare a dreptului la educație.

8. Petentul indică criteriul de discriminare ca fiind cel al formei de învățământ urmată (de scurtă durată) și se compară cu persoanele care au absolvit studiile universitare de lungă durată.

9. Petentul consideră că, în condițiile în care, în anul 1999, România a semnat aderarea la noul sistem educațional de tip Bologna, Ministerul Educației ar fi putut să prevină această situație în care s-au aflat generațiile ulterioare, în perioada premergătoare implementării acestui sistem, începând cu anul 1999 până în 2004, găsind soluții pentru absolvenții care au urmat forme de scurtă durată de studii la aceste Colegii Universitare. Soluțiile indicate de petent pentru remedierea situației reclamate sunt de susținerea lucrării de diplomă sau recunoașterea acestor studii ulterior, la fel cum au procedat cu studiile universitare de lungă durată, care au fost recunoscute ca fiind studii superioare deși nu s-a impus efectuarea masterului.

10. Petentul susține că este discriminat întrucât, cu diploma obținută de institutor de limba engleză, putea preda limba engleză la gimnaziu. În opinia petentului, Ministerul Educației recunoaște studiile în mod discreționar, doar pentru cei care întrunesc condițiile de vechime la catedră, nu au înregistrate sancțiuni disciplinare și au un grad didactic obținut.

Susținerile reclamațiilor

Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca

11. Reclamata precizează în punctul de vedere că nu are calitate de reclamată, competența de echivalare a studiilor pe care petentul le-a urmat în cadrul instituției aparține Ministerului Educației.

12. Universitățile, în conformitate cu prevederile art. 149 alin (2) din Legea Educației Naționale nr. 1/2011 *„pentru echivalarea, continuarea sau finalizarea studiilor și recunoașterea în străinătate a unor diplome eliberate anterior introducerii sistemului de credite transferabile, pe baza informațiilor existente în registrul matricol propriu, instituțiile de învățământ superior acreditate pot elibera, la cerere, documente în cadrul cărora să fie atribuit un număr de credite de studiu transferabile disciplinelor de curs urmate de absolvent.”* Astfel, reclamata subliniază competența deținută, de a elibera documente în vederea atribuirii unui număr de credite aferente studiile efectuate, nicidecum posibilitatea de a elibera un certificat de echivalare a studiilor.

Agencia Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior

13. Reclamata, în punctul de vedere depus, susține că nu deține atribuții în echivalarea studiilor, atribuțiile acesteia fiind în relație cu acreditarea.

Ministerul Educației

14. Reclamatul, față de sesizarea petentului în care se consideră discriminat prin lipsa unei echivalări echitabile și nediscriminatorii a studiilor superioare de scurtă durată, de 3 ani, obținute în România, în anul 2003, în cadrul Universității Babeș Bolyai, a Facultății de Psihologie și Științe ale Educației, Colegiul Institutur Limba Engleză, susține că este inadmisibilă și neîntemeiată, aducând clarificări.

15. Astfel, acesta face trimitere la prevederile art. 65 alin.(l) din Legea învățământului nr. 84/1995 care prevedea faptul că *„absolvenții cu diplomă ai colegiilor universitare pot continua studiile în învățământul universitar de lungă durată, în cadrul profilului studiat inițial sau apropiat, în limita locurilor disponibile pentru anul universitar curent, stabilite de senatul instituției de învățământ superior primitoare. Criteriile de admitere se stabilesc de instituțiile de învățământ universitar de lungă durată, conform Cartei universitare.”*

16. Reclamatul arată că dreptul la educație, prin urmarea studiilor universitare de scurtă durată, a fost reglementat de către legiuitorul primar prin Legea învățământului nr. 84/1995 care, la secțiunea a 2-a, art. 62-65, a prevăzut modalitățile de organizare și desfășurare a acestor studii. Acesta menționează că reglementările pot varia în timp, în funcție de nevoile și resursele comunității, în particular și ale societății, în general. Această prevedere a fost abrogată de art. 20 din Legea nr. 288/2004 privind organizarea studiilor universitare, cu modificările și completările ulterioare, act normativ prin care sistemul de învățământ superior românesc a fost organizat conform **Sistemului Bologna**, studiile universitare fiind organizate pe trei cicluri, respectiv **studii universitare de licență, studii universitare de masterat și studii universitare de doctorat.**

17. Reclamatul menționează că legiuitorul primar a reglementat în cuprinsul capitolului VI intitulat „Dispoziții tranzitorii și finale” din Legea nr. 288/2004 privind organizarea studiilor universitare, cu modificările și completările ulterioare, la art. 16, atât cu privire la efectele organizării studiilor universitare pe trei cicluri de studii asupra învățământului de scurtă durată, cât și cu privire la drepturile absolvenților acestui nivel de învățământ, după cum urmează:

*„(1) **învățământul superior de scurtă durată, care se desfășoară în prezent în colegiile universitare existente la data publicării prezentei legi, intră în lichidare sau se reorganizează în studii universitare de licență, în domeniile existente sau apropiate. Absolvenții cu diplomă de învățământ superior de scurtă durată pot continua studiile pentru a obține licența în cadrul ciclului I - studii universitare de licență. Instituțiile de învățământ superior stabilesc modul de obținere a creditelor de studiu transferabile, pe baza cărora se admite înscrierea la examenul de licență a absolvenților învățământului superior de scurtă durată.**”*

18. Față de aceste reglementări, reclamatul precizează că absolvenții care au dorit sau doresc să-și continue studiile pentru a obține licența în cadrul ciclului I - studii universitare de licență au dreptul la recunoașterea, echivalarea și transferarea creditelor obținute în timpul studiilor de scurtă durată.

19. Totodată, reclamatul precizează faptul că, în baza art.149, alin. (3) din Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, s-a elaborat *Metodologia privind echivalarea pe baza ECTS/SECT a învățământului universitar de scurtă durată, realizat prin colegiul cu durata de 3 ani sau institutul pedagogic cu durată de 3 ani, cu ciclul I de studii universitare de licență, pentru cadrele didactice din învățământul preuniversitar, aprobată prin OMECTS nr. 5553/2011. Astfel, potrivit art.3 din Metodologie, „se echivalează pe baza Sistemului european de credite transferabile (ECTS/SECT) învățământul realizat prin colegiul de institutori cu durata de 3 ani în cadrul instituțiilor de învățământ superior acreditate/autorizate să funcționeze*

provizoriu, cu examenul de finalizare a studiilor susținut la instituții de învățământ superior acreditate, cu ciclul I de studii universitare de licență, pentru institutorii încadrați în învățământul preșcolar, preșcolar special, primar, primar special și gimnazial special, în vederea ocupării funcțiilor didactice de profesor în învățământul preșcolar, profesor în învățământul primar, profesor itinerant și de sprijin, profesor-educator.

20. (2) în vederea echivalării studiilor pentru ocuparea funcțiilor didactice de profesor în învățământul preșcolar, profesor în învățământul primar, profesor itinerant și de sprijin sau profesor-educator, cadrele didactice prevăzute la alin. (1) trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele cerințe la data solicitării echivalării:

- ✓ sunt titulare sau încadrate prin suplینire în învățământul preuniversitar;
- ✓ nu au fost sancționate disciplinar și au obținut calificativul "Foarte bine" în ultimii 5 ani școlari încheiați, respectiv calificativul parțial "Foarte bine" în anul școlar în care solicită echivalarea;
- ✓ dețin avizele și atestatele necesare pentru ocuparea postului didactic la data solicitării, conform metodologiei privind mișcarea personalului didactic din învățământul preuniversitar;
- ✓ au obținut definitivarea în învățământ;
- ✓ au o vechime la catedră de minimum 10 ani;
- ✓ au dobândit un grad didactic sau au obținut minimum 90 de credite profesionale transferabile în ultimii 5 ani, pe baza participării la programe de perfecționare acreditate de către Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului."

21. Reclamatul subliniază faptul că legiuitorul a prevăzut atât **posibilitatea continuării studiilor de lungă durată, cât și echivalarea studiilor superioare de scurtă durată pentru institutorii încadrați în învățământul preșcolar în vederea ocupării funcțiilor didactice de profesor în învățământul preșcolar/ primar, profesor itinerant și de sprijin sau profesor-educator**, stipulând și cerințele pe care trebuie să le îndeplinească acestea în vederea echivalării. Aceste **cerințe minime**, în opinia ministerului reclamat, nu sunt forme ale discriminării ci reprezintă **un garant al capacității și calității profesionale a institutorului de a ocupa o funcție didactică, în cazul în care acesta nu a dorit prelungirea studiilor de lungă durată**. Prin urmare, dreptul de a continua studiile de lungă durată sau de a urma echivalarea conform art.3 din Metodologie îi aparține fiecărei persoane în parte.

IV. Cadrul legal aplicabil. Motivele de fapt și de drept

22. Constituția României

Art. 15

23. (1) Cetățenii beneficiază de drepturile și de libertățile consacrate prin Constituție și prin alte legi și au obligațiile prevăzute de acestea.

24. (2) Legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile.

Art. 16

25. (1) Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.

26. (2) Nimeni nu este mai presus de lege.

O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare republicată

Art. 1

(1) În România, stat de drept, democratic și social, demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane reprezintă valori supreme și sunt garantate de lege.

(2) Principiul egalității între cetățeni, al excluderii privilegiilor și discriminării sunt garantate în special în exercitarea următoarelor drepturi:

a) dreptul la un tratament egal în fața instanțelor judecătorești și a oricărui altui organ jurisdicțional;

b) dreptul la securitatea persoanei și la obținerea protecției statului împotriva violențelor sau maltratărilor din partea oricărui individ, grup sau instituție;

c) drepturile politice, și anume drepturile electorale, dreptul de a participa la viața publică și de a avea acces la funcții și demnități publice;

d) drepturile civile, în special:

(i) dreptul la libera circulație și la alegerea reședinței;

(ii) dreptul de a părăsi țara și de a se întoarce în țară;

(iii) dreptul de a obține și de a renunța la cetățenia română;

(iv) dreptul de a se căsători și de a-și alege partenerul;

(v) dreptul de proprietate;

(vi) dreptul la moștenire;

(vii) dreptul la libertatea de gândire, conștiință și religie;

(viii) dreptul la libertatea de opinie și de exprimare;

(ix) dreptul la libertatea de întrunire și de asociere;

(x) dreptul de petiționare;

e) drepturile economice, sociale și culturale, în special:

(i) dreptul la muncă, la libera alegere a ocupației, la condiții de muncă echitabile și satisfăcătoare, la protecția împotriva șomajului, la un salariu egal pentru muncă egală, la o remunerație echitabilă și satisfăcătoare;

(ii) dreptul de a înființa sindicate și de a se afilia unor sindicate;

(iii) dreptul la locuință;

(iv) dreptul la sănătate, la îngrijire medicală, la securitate socială și la servicii sociale;

(v) dreptul la educație și la pregătire profesională;

(vi) dreptul de a lua parte, în condiții de egalitate, la activități culturale și sportive;

f) dreptul de acces la toate locurile și serviciile destinate folosinței publice.

(3) Exercițarea drepturilor enunțate în cuprinsul prezentului articol privește persoanele aflate în situații comparabile.

(4) Orice persoană fizică sau juridică are obligația să respecte principiile enunțate la alin. (2).

Art. 2

27. (1) Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice

alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

28. Potrivit dispozițiilor art. 63 din Procedura Internă de Soluționare a Petițiilor și Sesizărilor publicată în M.Of. nr. 348 din 6 mai 2008, „(1) Colegiul director se va pronunța mai întâi asupra excepțiilor de procedură, precum și asupra celor de fond care nu mai necesită, în tot sau în parte, analizarea în fond a petiției”.

29. Luând act de plângere, astfel cum este formulată, Colegiul urmează să admită excepțiile lipsei calității procesuale pasive pentru Universitatea Babeș Bolyai și pentru Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământ Superior întrucât atribuțiile care derivă din obiectul prezentei spețe revin Ministerului Educației, parte reclamată.

30. Pe fond, în strânsă legătură cu obiectul petiției și incidența acestuia la prevederile O.G. nr. 137/2000 republicată, cu modificările și completările ulterioare, Colegiul director se raportează la modul în care sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale unei fapte de discriminare, astfel cum este reglementată de articolul 2 alin. 1 din O.G. 137/2000.

31. Astfel, Colegiul director trebuie să analizeze dacă situația reclamată de petent, cea a neechivalării studiilor superioare de scurtă durată absolvite anterior introducerii sistemului Bologna, reprezintă discriminare.

32. Pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art. 2, alin. 1 deosebirea, excluderea, restricția sau preferința trebuie să aibă la bază unul dintre criteriile prevăzute de către art. 2, alin. 1, și trebuie să se refere la persoane aflate în situații comparabile, dar care sunt tratate în mod diferit pe baza apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior.

33. Prin urmare, Colegiul Director reține că, pentru ca o faptă să fie calificată drept faptă de discriminare, trebuie să îndeplinească cumulativ mai multe condiții:

a) Existența unui tratament diferențiat aplicat în situații analoage sau omiterea de a trata în mod diferit situații diferite, necomparabile.

b) Existența unui criteriu de discriminare conform art. 2 alin. 1 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu modificările ulterioare.

c) Tratamentul să aibă drept scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a unui drept recunoscut de lege.

34. Sub aspectul incidenței prevederilor art. 2 din O.G. nr. 137/2000, republicată, relativ la definiția discriminării, Colegiul precizează că în situația persoanelor tratate diferit, tratamentul în speță trebuie să fie corelat cu apartenența lor la unul dintre criteriile prevăzute în textul de lege, respectiv art. 2 alin. 1 din O.G. nr. 137/2000, republicată. Un aspect definitoriu al discriminării îl constituie faptul că diferența de tratament este bazată pe o caracteristică, respectiv un criteriu interzis.

35. Ca atare, tratamentul aplicat trebuie să fie diferit de cel care a fost sau ar fi aplicabil unei persoane dintr-un grup relevant în circumstanțe similare sau comparabile. Ori, discriminarea directă presupune atingerea adusă beneficiului unui drept al persoanei discriminate tocmai în baza apartenenței acesteia la un grup (de exemplu, origine

rasială sau etnică, religie etc.) sau al unei caracteristici individuale (dizabilitate, gen, vârstă, boală cronică etc.). Din acest punct de vedere, discriminarea directă presupune o legătură de cauzalitate identificabilă între actul sau faptul diferențierii și apartenența la una dintre caracteristicile sau la unul dintre criteriile cuprinse în norma juridică și individualizate în cazul persoanei care este supusă discriminării. Această legătură de cauzalitate reiese din definiția cuprinsă în art. 2 al Ordonanței 137/2000, în particular, prin utilizarea sintagmei „pe bază de”, dispunând că prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință „pe bază de (...)”. Legătura de cauzalitate presupune considerarea motivului sau a motivelor care au stat la baza actelor aplicate în cauzele de discriminare (tratamentul diferențiat) și impun a analiza dacă un criteriu interzis (origine rasială sau etnică, vârstă, dizabilitate, sex, religie, convingeri etc.) invocat de petentă constituie un factor relevant sau determinant în acțiunea sau inacțiunea imputată părții reclamate.

36. În speța de față, Colegiul director, analizând documentele depuse, constată că petentul reclamă faptul că celor care au absolvit studiile universitare de scurtă durată, anterior introducerii sistemului Bologna, nu le sunt echivalate formele studiilor. Astfel, Colegiul director, raportându-se la art. 15 alin. 2 al Constituției României, care prevede „*Legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile*” constată că reclamarea unor lacune ale prevederilor legale sau eventuale nemulțumiri, în privința modalităților de echivalare ale studiilor la sistemul Bologna, sunt neincidente prevederilor O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, pentru soluționarea acestora, petentul se poate adresa instanțelor de judecată.

37. Totodată, Colegiul director constată că situația studiilor universitare de scurtă durată nu se află într-o situație similară cu cea a studiilor universitare de lungă durată, întrucât cele din urmă implică parcurgerea unei programe mai ample, diversificarea sau aprofundarea unor discipline, generându-se, implicit, un alt tip sau grad al specializării.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Admiterea excepțiilor lipsei calității procesuale pasive pentru Universitatea Babeș Bolyai și Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământ Superior;
2. Neincidentă O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată.
3. Se va răspunde părților în sensul celor hotărâte.

VI. Modalitatea de plată a amenzii: -

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita:

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS Csaba Ferenc – Membru

BABUȘ Radu – Membru

BĂNICĂ Cerasela Claudia– Membru

DIACONU Adrian Nicolae – Membru

GRAMA Horia – Membru

JURA Cristian – Membru

MOȚA Maria – Membru

OLTEANU Cătălina – Membru

POPA Claudia Sorina – Membru

Data redactării: 21.07.2022

M.L./A.B./A.C.F

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.